

บทคัดย่อ

เจตนารมณ์หรือเหตุผลในการจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ เป็นไปตามหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2539 ที่ว่า

“โดยที่คดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเป็นคดีที่มีลักษณะพิเศษ แตกต่างจากคดีอาญาและคดีแพ่งทั่วไป ซึ่งหากได้รับการพิจารณาโดยผู้พิพากษา ซึ่งมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ” โดยมีบุคคลภายนอก ซึ่งมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวเข้ามาร่วมพิจารณาและพิพากษาคดีด้วย จะทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปโดยรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและเหมาะสมยิ่งขึ้น สมควรจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศขึ้นเพื่อพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศโดยเฉพาะ มีวิธีพิจารณาคดีเป็นพิเศษ เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และเที่ยงธรรม

จากการศึกษาพบว่า บุคคลภายนอกที่เข้าร่วมพิจารณาพิพากษาคดีทรัพย์สินทางปัญญา จะเข้าร่วมในฐานะผู้พิพากษาสมทบ โดยจะเข้าร่วมพิจารณาพิพากษาทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา แต่บทบาทในการเข้าร่วมเป็นองค์คณะในการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และเครื่องหมายการค้า นั้น บทบาทผู้พิพากษาสมทบในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายทั้งหมด ที่ให้ผู้พิพากษาสมทบในศาลนี้ เพื่อให้มีการพิจารณาพิพากษาคดีซึ่งต้องการความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษเป็นไปอย่างถูกต้องเที่ยงธรรมสอดคล้องกับแนวปฏิบัติสากลระหว่างประเทศ เนื่องจากการกำหนดให้ผู้พิพากษาสมทบเป็นองค์คณะในทุกคดีไม่สอดคล้องกับทางปฏิบัติที่มีคดีจำนวนมากที่ไม่ต้องการความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ และไม่มีประเด็นด้านความเชี่ยวชาญที่ผู้พิพากษาสมทบจะวินิจฉัย เนื่องจากการวินิจฉัยข้อเท็จจริงในคดีอาญาที่เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และเครื่องหมายการค้า จะต้องอาศัยหลักการตรวจสอบ ซึ่งหลักการดำเนินคดีอาญานั้น มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ การชี้ขาดข้อเท็จจริงในเรื่องที่มีการกล่าวหาว่ามีการกระทำความผิด ดังนั้นในคดีอาญา ละเมิดลิขสิทธิ์ ละเมิดสิทธิบัตร และละเมิดเครื่องหมายการค้า จึงไม่ต้องการความเชี่ยวชาญของผู้พิพากษาสมทบในการเข้าร่วมพิจารณาคดี แต่หากเป็นหน้าที่ของผู้พิพากษาอาชีพที่จะใช้กฎหมายเพื่อปรับเข้ากับข้อเท็จจริงแห่งคดี เท่านั้น ทำให้ผู้พิพากษาสมทบไม่มีบทบาทในการวินิจฉัยคดีอย่างแท้จริง